

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 50.
Borisori neînfrânate nu se pri-
zesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele

BIROURI DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Duker Nachf.,
Rnx. Augenfeld & Emeric Les-
ner Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik,
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

GAZETA iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.

Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 270.

Brașov, Luni-Marti 10 (23) Decembrie.

1902.

Intrigele foilor șoviniste.

De mulți ani presa maghiară și-a schimbat cu totul tactica față cu naționalitățile și în special față cu noi Românii. Și mai de mult, în anii de mai înainte ai erei dualiste, tot ideile intolerante și exclusiviste de rasă erau, cari predominau această pressă, dăr ea era în total mai precaută și mai cu considerație în toate cestiunile naționaliste. Ba, în ce ne privea pe noi Românii, nu arare-ori diarele maghiare apropiate de cei dela cărmă, purtau un limbaj, care se putea numi conciliant. Pe atunci aveam noi diariștii români cu cei dela presa maghiară adese-ori polemice lungi și serioase asupra cestiunii raporturilor noastre cu Maghiarii și asupra cestiunilor la ordinea țilei.

Acest period a durat cam până prin anii opt-deci ai secolului trecut când, începând mișcarea nenorocită a șovinismului violent cu măsurile lui de maghiarizare și cu kulturegyleturile lui, a devenit din ce în ce mai agresivă diaristica maghiară, pân' ce a încetat orî ce discuțiune mai obiectivă a ei cu diarele române.

Totuși foile maghiare mai reaguă ici colo la cele ce se scrieau în foile noastre și reproduceau adese-ori părți întregi din articolii lor mai remarcabili.

A sosit însă un timp, după mergerea cu memorandumul la Viena, când adversarii noștri, grație neabgărei noastre de semă, li-s'a dat prilegiu a ni-se uita în cărți și a vedea multe din slăbiciunile organizației noastre. De atunci biroul de pressă maghiar a dat tuturor foilor maghiare semnalul de a curma orî-ce fel de discuțiune de caracter mai serios cu diarele noastre române și de a se folosi în viitor numai de tactica curat agresivă, prin atacuri vehemente și suspiționări dușmănoase, și de me-

toda de a viri prin tot felul de născociri și prin cultivarea rubricii intrigelor personale zizanie și certy între Românii.

Din nefericire foile maghiare și-au găsit printre tinerii noștri fără de căpetai colaboratori, cari n'au altă trebă decât a aduna materialul pentru hrănirea rubricelor menite a ațita, prin suspiționări și calumniari, contra Românilor și material pentru a viri intrigi între ei.

Este dăr o lucrare sistematică cu tintă destructoare ce se sevirșese de cătră foile șoviniste maghiare.

Nu numai odată am atras atențiunea cetitorilor noștri asupra acestei stranie aparițiuni. Ministru-președinte Szell a declarat, că faimosa secție a naționalităților a fost numai formal desființată și că problema ei se continuă în altă ordine a organizației lucrărilor la ministerii.

Așa dăr se lucrăză cu metodă, ceea-ce se vede și din dese comunicate ale foilor semioficiose, cari se reproduc c'o regularitate uimitoare de cele-lalte foi maghiare.

Cea mai nouă prestațiune a acestei acțiuni ascunse sunt faimele, ce le-au răspândit foile din Budapesta țilele acestea despre cele-ce s'ar fi petrecut după înmormântarea lui Ioan Rațiu, presidentul partidului național român.

„Magyar Szo“, are chiar o rubrică anume pentru d'al de aceste.

Nu ne mirăm de tendențiositatea, cu care acesta fôie ca și cele-lalte lătesce sciri schimosite și false pentru a ațita și suspiționa, dăr ne mirăm, că se găsesc la noi ômenii, cari cască gura înaintea unor uneltiri răutăcioase, le cetesc și se preocupă de ele.

Aceste sunt semne triste de decădere a spiritului public național, care semne ar fi timpul să dispară odată cu totul.

Szell și Lukacs în Viena. Miniștrii ungurești Col. Szell și Lukacs au plecat Sâmbătă d. a. la Viena, ca să tracteze cu guvernul austriac în afacerea pactului.

„Col. Szell despre pact. In ședința de Sâmbătă a dietei, deputații Rakovszky și Kossuth au cerut lămuriți asupra pactului, ér Rakovszky a mai întreat, decât are ministrul-president garanții privitor la aceea, că decât se va face o schimbare de guvern în Austria, noul guvern austriac va respecta orî nu învoilele de până acum?

Szell a răspuns, că nu se pôte declara până când tractările nu sunt încheiate, dăr n'a renunțat încă la speranța, că pactul se va face. In cât pentru întrebarea lui Rakovszky, Szell fise, că nu scie decât în Austria este séu nu crisă ministerială. Garanție există însă întru atata, că guvernul unguresc nu va tracta nici c'un guvern în crisă, nici c'un nou guvern austriac, care ar voi să ia tractările de la început, răsturnând astfel tot ce s'a făcut până acum.

Noul ministru de răsboi. Printr'un decret Maj. Sa a numit pe feldmareșal-locotenentul Pitreich, ministru al armatei comune.

Cavalerul Henrich Pitreich, noul ministru de răsboi, s'a născut la 1841 în Leibach La 1895 a fost înaintat la gradul de feldmareșal-locotenent, ér la 1896 fu numit locțiitor de șef de stat major. Pitreich e șef de onôre al regimentului de infant. 69 din Alba-regală.

Un popă calvin voinicos. Din Ibașfalău se comunică foilor ungurești, cum că noul fișpan al comitatului Tërnavi mic, baronul Kemény Akos a vizitat orașul Ibașfalău, unde s'a dat în onôrea lui un banchet în „casina Domnilor“ (Uri Casino). Aici a luat cuvântul Dr. Issekutz și a toastat în sănătatea noului fișpan. După Issekutz a luat apoi cuvântul popa calvin Koréh Endre, care a atras atențiunea fișpanului asupra „pericolului, ce-l in-

volvă faptul, că naționalitățile se înmulțesc și întăresc din și în și în Ibașfalău. Koréh îndemnă pe fișpan să începă lupta în interesul conservării maghiarismului“.

Pe d-l Koréh îl cunoșcem din predica pe care a ținut-o în ziua de Sf. Stefan în biserica reformată din Ibașfalău și pe care am comentat'o în de ajuns, și nu ne mirăm de loc că într'un toast îndrăsnesc și mai mult voinicosul predicator și că invitat pe fișpanul unui comitat să pornescă lupta contra naționalităților. D. Koréh ar trebui să aibă atata pricepere și să scie, că decât naționalitățile, în ciuda tuturor bine cunoscutelor dificultăți, totuși se întăresc, întărirea acesta nu o va puté împiedeca un fișpan, orî cât de mult l'ar îndemna la luptă popa calvin din Ibașfalău.

Misiunea lui Lambsdorff.

In cercurile diplomatice din Viena se vorbesce, că de la învoiala din 1897 Rusia și Austro-Ungaria se află acum pentru prima ôra în situațiunea de a rezolvi împreună o *problemă posibilă*. Cestiunea e, că ce se se întimple la cas când mișcarea revoluționară macedonă n'ar puté fi restrînsă între anumite margini. Se pare că Turcia e pregătită pentru eventualitatea acesta, căci ea a concentrat la frontiera nordică a imperiului armată numerosă și a întărit și fortificațiile. Austro-Ungaria și Rusia își vor da silința, ca să rețină pe Bulgaria de la ajutorarea bandelor macedonene. Nu este esclusă posibilitatea, ba pare chiar probabil, ca contele Lambsdorff să facă pe contele Goluchowski a înțelege, că la cas când nisuițele Austro-Ungariei și Rusiei ar rămână fără rezultat, cel mai bun lucru ar fi, decât i s'ar da *Bulgariei autorisația de a restabili ea ordinea în Macedonia*, ér Pôrtei i s'ar da să înțelgă, că decât ea nu pôte să restabiliscă ordinea, atunci acesta se va face fără de ea, séu chiar *contra ei*.

Din Belgrad se telegrafăză, că agentul diplomatic rus *Tarikov* a înștiințat oficial pe guvernul sêrbesc despre sosirea lui Lambsdorff în Serbia și despre aceea,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(4)

Domnișóra Perle.

De Guy de Maupassant.
(Fine.)

Domnul Chantal încetă de a mai povesti. Ședea pe biliard și își balansa piciorle în aer. Cu mâna stângă învîrtia încôce și încolo o bilă, ér cu drépta îmboția petica cu care obiçnuiam a șterge tabla, pe care însēmnam punctele.

Chantal se înroșise și începù să urmeze a vorbi, ca pentru sine, pierdut cu desevîrșire în amintirile vechi, povestind tot felul de lucruri și întâmplări, cari i-se iviau acum érăși în gândirea sa, bună-ôra cum țî-se întâmplă, când te preumbli printr'o grădină veche în care te jucai odimioră ca copil și în care fie-care pom, fie-care cărare, tufișul de liliac, care mirrosia atât de frumos, și gardul de spini, în dosul căruia te jucai de-a mija, la fie-care pas își reamintesc o nouă suvenir, o bucățică din tinerete, séu pe vr'una din multele fapte neînsemnate, cari la olată

alcătuiesc fondul și urzela existenței noastre.

Eu stăteam față în față cu densus, rēzimat de pârte și ținend în mână tacul.

După o scurtă paușă urmă: „Și era drăguță, când era de opt-spre-dece ani... plină de grații... și bine desvoltată. Ah! o ființă frumôsă de tot și fermecătoare. Avea nisce ochi! Ochii albaștri, atât de limpedi, atât de străveșii, cum n'am mai vëdut... în viața mea n'am mai vëdut așa ochi“.

Erăși tăcù. Ér eu întrebaiu: „De ce nu s'a măritat?“

„De ce? De ce? N'a vrut... n'a vrut. Avea dotă de trei-deci de mii de franci, și a avut și pețitori destui... ea însă nu voia. Era pe atunci vecinic tristă. Asta era pe timpul, când m'am cununat cu verișóra mea Charlotta, cu care fusesem logodit șese ani de țile“.

Mă uitam la domnul Chantal și mi se părù de-odată, că am pētruns adenc în sufletul lui, că am pētruns într'una din acele tragedii crude, neobservate, cari se petrec în inimile drepte și cinstite, în inimile

nescrutate, cari nu se cunosc pe sine în-să-și și nu-și mărturisesc nimica; mi-se părëa, că vëd o dramă, de care nimeni habar n'avea, nici chiar aceia, cari deveniseră victimele ei tăcute și resignate.

O curiositate îndrăsnită mă îndemnă de-odată să fice: „D-ta ar fi trebuit să o iai în căsătorie, domnule Chantal“.

Chantal tresări, se uită la mine și întrebă: „Eu? Pe cine să iau?“

— Pe domnișóra Perle?

— Cum? De ce?

— Fiind-că o iubiai mai mult, decât pe verișóra d-tale.

Domnul Chantal se uita la mine cu nisce priviri strēine, speriate și bălbăi: „Am iubit-o?... Eu?... Cum?... Cine o spune acesta?“

— Ce mai la deal la vale? Spune drept, ôre nu din pricina ei ai șovăit să te cununi cu verișóra, care te aștepta de șese ani?

El scăpă bila, pe care o ținea în mâna stângă, apucă petica cu amēndouș mânilor și își ascunse în ea fața, pe care o podidiseră lacrimile. Plângea nemângaiat, ca eșit din fire și în același timp

ca un caraghios, căci plângea ca un burete pe care-l storci, de-odată prin ochi, prin nas și prin gură. Tușia, scuipa și se ștergea cu petica, d'abia își ștergea însă ochii, étă că din nou se rupeau tôte zăgazurile, cu un șgomot, de par-că ar fi izbucnit un pēreu de munte.

Am rămas hăbăucit, spăriat, rușinat, așî fi vrut mai bucuros să mă bag în pământ și nu scieam nici ce să fice, nici ce să fac.

De-odată se auđi vocea dōmnei Chantal: „N'ați terminat încă țigara?“

Deschisei ușa și strigaiu: „Am terminat, dōmnă, étă-ne venim îndată“.

Apoi me repeđiui la Chantal, îl apucaii de braț și fisei: „Reculege-te, iubite d-le Chantal, scumpul meu amic, liniștește-te. Ascultă-mē, soția d-tale ne chiemă. Reculege-te repede!“

El îmi răspunse suspinând: „Da, da... viu și eu... sērmană fată!... viu și eu... spune-le te rog, că viu îndată“.

Și începù să se ștergă cu îngrijire pe față, tot cu petica cu care de vr'o doi séu trei ani ștergeam oreta de pe tablă, apoi își întorse fața spre mine: Nasul,

că *Țarul a însărcinat pe ministrul de externe cu misiune specială.*

O scire din *Sofia* spune, că comitetul macedonien a pregătit un memoriu în care arată ce fel de reforme pretinde el în Macedonia. Memorandul acesta va fi prezentat contelui Lambsdorff cu ocaziunea vizitei sale în capitala bulgară.

*

Țiarul austriac oficios „*Allgemeine Zeitung*” spune, că ministrul de externe al Rusiei, *Lambsdorff*, cu ocazia vizitei sale la Viena va discuta cu *Goluchowski* despre *eventualitatea schimbării în primăvară a statului quo în Macedonia.* — decă Turcia nu va aplica reforme mai întinse.

În așa cas situația va fi întocmai ca aceea din 1876 în ajunul izbucnirii războiului ruso-turc, de orecă Rusia nu pôte să permită o continuă anarhie în Macedonia, fără să se-și piardă prestigiul în fața popoarelor balcanice.

Țiarul „*Vossische Zeitung*” din Berlin comentând și el această călătorie, spune că ea e o dovadă, că cercurile dirigente ale celor două puteri se tem de o puternică exploziune a mișcării macedonene în primăvară și se silesc de pe acum, ca să o zădărnicească.

Țiarul rusesc „*Novosti*” dice, că trebuie garantată Macedonia o completă autonomie cu un guvernator general său principe pus sub suzeranitatea Sultanului.

În ce privește comunicatul rusesc, țiarul „*Novosti*” crede că el nu se putea raporta de o potrivă Serbiei și Bulgariei. În adevăr, dice țiarul rusesc, pe când Serbia se menține strict în marginile unei presiuni diplomatice asupra Porței, în Bulgaria continuă o mare agitațiune, în cât cele două puteri aliate printr'un acord, pot să fie silite de a exercita *presiune energică* asupra acestui din urmă stat.

Țiarele *sêrbesci* salută în mod călurososire contelui Lambsdorff, pe care o consideră ca o nouă și prețioasă probă de prietinie a Rusiei pentru Serbia și suveranul său.

Țiarul „*Birjeviya Wiedomosti*” relevă importanța, pe care o are din punctul de vedere internațional visita lui Lambsdorff la Viena. Vorbind cu această ocaziune de proiectul de reforme decretat de Turcia pentru provinciile sale europene, țiarul rusesc găsesce, că el nu satisface pe nimeni, ér opiniunea publică îl condamnă. Acest proiect nu este decât un pretext obișnuit al diplomației otomane, pentru a câștiga timp.

Schimbul personal de idei, adauge „*Wied.*”, dintre contele Lambsdorff și contele Goluchowski, va avé de efect de a se puté sci, mai mult de cât prin conferințe internaționale, ce este necesar de făcut în aceste momente foarte critice.

Szell despre reforma parlamentară.

În ședința de Vineri a dietei s'au debătut petițiile, între cari și petiția orașului Pojun, în care se cere *revisuirea legeri electorale.* Petiția o sprijinesc oratorii Hollo, Ernzt, Visontai și Molnar, cari au relevat în vorbirile lor necesitatea reformei electorale.

Ministrul president Col. *Szell* a răspuns mai pe larg oratorilor din opoziție și s'a ocupat și el cu cestiunea reformei electorale. Ministrul e de părere, că pentru viața publică a Ungariei, cestiune mai delicată ca reforma electorală nu există. Tôte interesele mari morale și naționale ale națiunii maghiare sunt concentrate în această reformă... Da, interesele mari ale țării, interese naționale, constituționale, politice și sociale se concentrează aici în tôte plenitudinea lor. Decă rezolvirea acestei cestiuni a fost grea pretutindenî, ea e mai grea în împrejurările noastre, *într'o țără, care din punct de vedere al naționalității, nu e deplin unitară* (Vii aprobări în drépta. Mare sgomot în stânga și stânga extremă) *Acésta nu se pôte nega, nu se pôte discuta* (Mare sgomot în stânga și stânga extremă) *Acésta o declar eu, care doresc a procede cu egală măsură și cu dreptate (!) și din punct de vedere al naționalității față cu orî cine, înainte de tôte însă și în primul rând din punctul de vedere al caracterului maghiar al statului național maghiar unitar (!) Conform teoriei și doctrinei pot să fiu mai puțin liberal în privința acésta, dér sunt unul din aceia, cari garantează totdeauna caracterul maghiar al acestui stat. Eu iau poziție pentru acésta (Aprobări sgomotose în drépta. Mare sgomot în stânga și stânga extremă).*

Visontai: Stat național fără drepturi.

Col. Szell: Nu urméză de aici, că nu ni-ar trebui reforma și că ea nu e compatibilă cu statul național maghiar. Afirm și eu, că ea e necesară, trebuie însă să ținem măsură și cu mare prevedere să fixăm granițele între cari ea trebuie să se misce. O reformă electorală însă precum vrea opoziția, *este o imposibilitate* în Ungaria din punct de vedere al *statului național maghiar...*

*

Atâta am ținut să remarcăm din discursul lui Coloman Szell privitor la reforma parlamentară, mai corect Țis electorală. Téma de naționalități îi face pe miniștri maghiari să repudieze ori-ce încercare de îmbunătățire a legii electorale, nu cumva dându-li-se naționalităților puțința de a intra — conform proporției lor numerice — în dietă, să se primejduască prin această faimósa „ideie”.

Conflictul cu Venezuela.

Din *Port of Spain* se telegraféază, că s'a publicat blocada, începând cu ziua de 21 Dec.

„*Reichsanzeiger*” din Berlin publică un comunicat în care se Țice, că de óre ce guvernul Venezuelei a refuzat împlinirea condițiilor, ce le-a cerut guvernul imperial german, s'a ordonat blocada în contra forturilor Puerto-Kabello și Marakaibo. Vasele, cari nu circulă sub pavilion venezuelan și cari mai înainte de publicarea blocadei au plecat din porturile Indiei vestice séu Americii ostice, vor căpéta un termen. Vasele, cari vor încerca să atingă blocada, cad sub regulamentele ce le acórdă dreptul internațional și convențiile existente cu puterile neutre.

SCIRILE ȚILEI.

-- 9 22) Decemvrie

Alegere de protopop. AȚi s'a făcut alegerea de protopop al districtului gr. or. al Brașovului. Alegerea fu condusă de protopopul Sibiului d-l Papiu. Au fost doi candidați, părintele protopop on. d-l *Vasilie Voina*, care a primit 60 voturi, și părintele protopop d-l *Traian Mețianu* din Zêrnesci care a primit 5 voturi. Protopop ales este d-l *V. Voina*.

Serata festivă în amintirea lui Șaguna aranjată în Budapesta de către societatea „*Petru Maior*” s'a ținut în ziua de 13 Decemvrie după programul anunțat deja. D-l *I. Lupas* a arătat într'o disertație activitatea lui Șaguna pe terenul literaturii. D. *Stoica* a ținut o conferență, în care a relevat necesitatea altruismului la individ și popor. În partea artistică s'a distins corul sub conducerea d-lui *C. Popescu* și orchestra sub conducerea d-lui *L. Domide*. D-l *Leo Bohățel* a secerat de asemenea multe aplause cu executarea „*Fantasier*” din Faust. Succesul material al seratei a fost destul de frumos. La sfârșit președintele *Garoiu* a ridicat un toast, în care vorbind despre însemnătatea Țilei, a închinat pentru armonia între studențime și colonia română.

Lichidarea „Concordiei”. Direcțiunea societății comerciale „*Concordia*” din Sibiu a înaintat adunării generale a societății, adunare ținută înainte c'o sêptemână, un raport în care propunea *lichidarea* societății. Adunarea a decretat lichidarea. În raportul direcțiunii se constată, că bilanțul încheiat cu finea anului de gestiune 1901/902 arată o pierdere de 12,889-95 cor. la care adaugându-se încă 20,022-35 cor. amortisările pretensiunilor dubioase, rezultă o pierdere peste tot de 32,912-30 cor. Resumând pierderile la un

loc rezultă, că acelea fac peste jumătate din capitalul social, adecă 102,059.65 cor.

„**Societatea istorică română**” a ținut ședința ordinară, Sâmbăta 7 Decemvrie în sala societății geografice, din palatul ateneului. D-nii Gr. Tocilescu, N. Densușianu, Marin Dumitrescu și Ilie Bărbulescu, au făcut importante comunicări asupra unor documente inedite.

„**A mócok vezére**”. Așa întituléază foile maghiare pe tribunul *Andreica*, răposat aȚi e sêptemâna. „*B. H.*” spune, de pildă, că *Andreica* era „meșter în crudeltate”. Neadevăr patentat. Din contră *Andreica* a fost uman și milos cu adversarii săi. Mai spune țiarul amintit, că *Hatvani* l'a spânzurat pe *Buteanu* pentru „crudeltatea lui”. Neadevăr și mai patentat. Fericitul *Buteanu* n'a comis nici contra *Maghiarilor*, nici contra nimênui vr'o crudeltate. *Hatvani* întrând în Abruđ când Românii și *Maghiarii* tractau în biserica reformată despre pace, cel dintâiu lucru i-a fost să aresteze pe *Buteanu* și pe alți prefeȚi și tribunl. L'a arestat și nu l'a mai liberat, ci după frecuşul ce l'a căpétat *Hatvani* de la *Moți*, el l'a dus pe *Buteanu* cu sine și l'a spânzurat la *Iosaș*. Când să fi sêvêrșit, așa-dér, *Buteanu* „*crudelitățile*”, ce i-le impută țiarul maghiar? — Nu așa se face istorie, domnilor șovinști.

Academia Română a ținut ședința publică Vineri, după amiaȚi, sub președința d-lui *I. Kalinderu*.

D. Gr. *Stefănescu* a cetit o dare de sémă despre congresul internațional de geologie din Paris, la care d-sa a luat parte ca delegat al Academiei Române.

D. Dr. *V. Babeș* a vorbit apoi despre operele științifice ale d-rului *N. Kalinderu*, arătând ce importanță au avut pentru dezvoltarea științei medicale. Din 60 de diferite scrieri, 28 au fost publicate în limba franceasă; lumea medicală streină le aprecia așa cum înalta lor valóre științifică o merita. Cea mai mare parte din scrierile sale românesci au fost reproduse în reviste medicale din streinătate. Cel mai remarcabil este studiul său asupra *leprei*. D-rul *Kalinderu* a fost întemeietorul unui mare număr de reviste medicale române, la care era primul și cel mai neobosit colaborator.

Unul din succesele cele mai mari din viața d-rului *Kalinderu*, a fost însă strălucita sa participare la congresul medical internațional din Berlin, din 1897, când comunicările sale au fost primite cu adevărate ovațiuni de lumea științifică — ovațiuni ce în mare parte se resfrângeau și asupra țerei sale.

D. dr. *Babeș* termină, spunând că și-a îndeplinit o sfântă datorie arătând, în fața Academiei, valórea operelor aceluia, care a contribuit așa de mult la ridicarea științei medicale în România.

Comitetul administrativ din Clușii a ținut în ziua de 20 Decemvrie o ședința sub președința fișpanului contele *Beldi*

obrazii, fruntea era acoperite cu cretă, ochii umflați, roșii și plini de lacrimi.

Îl apucau de mână, îl dnseiu în odaia sa de dormit și îi șoptii: „Scuză-mé domnule Chantal, că Ți-am cauzat durere... dér nu puteam sci... nu sciam...”

El îmi strînse mâna: „Da... da... însă așa-i omul, sunt momente, când îl copleșesc sentimentele...”

Apoi își cufundă fața în lighean dér când se ridică de acolo, mi-se părea că încă tot nu-i prezentabil; eu căutam un pretext și vedându-l, că se uită îngrijat în oglindă, îi dnseiu: „Lasă, că vom spune că Ți-a intrat un fir de nășip în ochi, apoi poți să plângi și din colo cât îți va plăcé”.

Trecurăm deci din colo. El se ștergea mereu la ochi cu batista. Toți se întrebau și toți se ofereau să caute firul de nășip, fără să-l găsească, și fie-care scia povesti câte un cas, unde nu s'a putut găsi de loc nășipul și a trebuit în cele din urmă să cheme doctorul.

Eu mă aședaiu lângă domnișóra *Perle* și mă uitam la dênșă, chinuit de o curiositate strașnică, care începea deja să-mi cauzeze dureri. Trebuie, că a fost,

foarte frumoasă, cu ochii ei blândi și liniștiți, cari păreau așa de mari, de par'că nici nu iar puté închide, cum fac alți muritorî. Unele părți ale îmbrăcăminteii ei erau ridicole, adevărată toaletă de fată bătrână. Îi stătea rău, fără însă să-i împrumute înfățișarea de neghiobă.

Și mi-se părea éráși, că ved în sufletul ei, cum vedusem în sufletul lui *Chantal* și viața ei simplă, modestă, plină de sacrificii mi se presenta întrégă de la început până la sfârșit. Mă muncia dorința, de a o întreba, decă și dênșă l'a iubit? Ore și ea o suferit, ca și el de îndelungată și tainica resignare, pe care adesea nimeni nu o vede, nimeni nu o cunósce, nimeni nu o ghicesce, dér care nóptea, în singurătatea odăii întunecate izbucnesce în lacrimi? Mă uitam la ea, îi vedeam inima cum bate sub blusa-i împodobită cu găitane și mă întrebam, decă această față blândă și curată nu se ascundea séra în perină, acoperită de lacrimi, și decă corpul ei tînér nu tresărea sub plapomă de desperare și de frigurile durerii?

Și îi dnseiu, șoptind, ca un copil, care sparge un obiect scump, ca să vadă

ce este într'insul: „Decă ai fi vedut, cum plângea mai nainte domnul *Chantal*, Ți-ar fi fost milă de el”.

Ea începù să tremure: „Cum? Plângea?”

— Da, plângea.

— Și de ce plângea? întrebă ea agitată.

Eu răspunseiu: „Pentru d-ta.”

— Pentru mine?

— Da, îmi spunea, cât de mult te-a iubit și cât de greu s'a putut decide, ca să se căsătoréască cu verișóra sa, în loc să se căsătoréască cu d-ta...”

Fața ei palidă părea că a devenit mai lungă. Ochii ei vecinic deschiși și liniștiți se închiseră, de păreau, că se închid pentru tot-déuna. Ea alunecă de pe scaun și cădù încet și lin pe covor, ca și cum ar fi cădùt un șal de mătasă.

Eu strigaiu: „Ajutor! Ajutor! Domnișóra *Perle* a leșinat.”

Dómna Chantal și cele două fete săriră să o ridice și în timp ce căutau apă, oțet și un ștergar, îmi luaiu pălăria și plecaiu.

Mergeam cu pași mari, cu inima agitată și capul plin de remușcări și regrete.

Și totuși pe de altă parte eram mulțumit; mi-se părea, că am sêvîrșit o faptă laudabilă și necesară.

M'am întrebat adesea: „Am procedat corect? Am făcut vr'o nedreptate? Ei își purtau vechea lor dragoste în sufletul lor, cum porți un glonț într'o rană cicatrizată. Óre nu vor fi acun mai fericiti? Era prea târziu, pentru ca chinurile lor să reînvie, dér încă destul de timpuriu pentru dênșii, ca să-și aducă aminte cu emoțiune de suferințele lor.

Și pôte în primăvara viitoare, într'o sêră, când o rađă de lună străbătând printre crengi, va lumina érba tînéră de la picioarele lor, ei aducându-și aminte de suferințele grozave din tinerețe, se vor stringe de mână și pôte această scurtă desmierdare va vêrsa în vinele lor ceva din fiorul pe care nu li-a fost dat să-l cunósca, le va comunica acea beție ceréscă, care dăruiesce celor ce se iubesc într'un singur fior mai multă fericire, decăt pot să recolteze alți ómeni în întréga lor viață.

0...

Akos. S'a votat din „fondul cultural“ suma de patru mii corone pentru procurarea tablourilor Maj. Sale, a lui *Szechenyi*, *Deak* și *Kossuth*. S'a votat mai departe a se plasa banii fondului administrativ și din fondul orfanilor la 14 bănci, dintre cari au omis „*Economul*“ pe motivul exprimat în ședință de referentul Szereday, fiindcă „se svonesce“ că în direcțiunea acelei bănci „s'ar fi ivit divergențe, cari periclitază soliditatea ei“. — Am înțeles.

Principele Ferdinand al României inspector general al cavaleriei române, de vre-o trei săptămâni a început să inspecteze trupele cavaleriei din toate centrele. Alaltăeri terminând inspecțiile sale la trupele de cavalerie din Tecuciu, a părăsit acest oraș cu acceleratul, mergând la Vaslui, apoi la Galați; la 10 Decembrie va fi la Brăila; la 11 la Ploiești, er sera se va întorce în Capitală.

Inginer diplomat. D-l Victor *Man-deal* a obținut la polytechnicul din Budapesta diploma de inginer.

Stindardul Maghiarilor din București. O scire ciudată aduce „Bud. Hirlap“ de la 20 Decembrie. Secția de cant a „Societății regelui St. Stefan“ din București, vré să-și pregătească un *stindard național* (maghiar). Societatea nedispunând de mijloace a apelat la sprijinul publicului maghiar. Credem, ăce „B. H.“, că publicul maghiar va da sprijinul său pentru stindardul Maghiarilor din București. Până acum au contribuit deputații dietali *Hegedüs Lorant* 5 cor., *Sandor Pal* 5 cor. Societatea își are sediul în Strada Carol 120. — Fără comentariu.

Ateneul român a inaugurat aseră Duminecă în 8 Decembrie, seria conferințelor sale. Discursul de deschidere a fost pronunțat de Gr. G. *Tocilescu*, care a vorbit despre mitropolitul Andrei baron de Șaguna.

Ministrul României la Constantinopol. D-l Al. Em. Lahovari întorcându-se din concediu la postul său, a remis lui *Tewfik Pașa*, ministrul afacerilor străine al Turciei portretul M. S. Regelui Carol, din incidentul recente încheierii a convențiunii de comerț turco-română.

Deces. Sâmbătă a încetat din viață *M. Minovic* directorul țiarului „*Curierul Financiar*“. După ani îndelungați de muncă cinstită și conștientă, *M. Minovic* reușise să facă din „*Curierul Financiar*“ unul din cele mai apreciate și mai utile publicațiuni economice.

Monumentul războiului. Legea pentru ridicarea unui monument în amintirea războiului Independenței și în onoarea armatei române, votată de corpurile legiuitorie, a fost promulgată prin decretul regelui de la 5 Decembrie v. 1902.

Sanatoriul de tuberculoși. „*Le Figaro*“ publică prima listă din descripția pentru organizarea și întreținerea unui sanatoriu de tuberculoși la Bligny, în Franța. În fruntea comitetului de patronaj e profesorul Brouardel, membru al academiei de medicină și decan al facultății de medicină din Paris. Comitetul e compus din nume cunoscute: profesori universitari, medici celebri, înalți magistrați, mari comercianți și industriași, oameni de litere, etc. Totalul acestei prime liste se ridică la respectabila sumă de franci 338.333.

Cu inima în partea dreaptă. Femeia lui Vasile Gliganu din Suciag s'a dus mai deunăzi la clinica din Clușiu, unde s'a jeliut doctorului, că nu scie ce are. Doctorul *Purjesz* a constatat, că nu suferă nici de o bătă serioasă, în același timp însă a descoperit, că femeia are inima în partea dreaptă. Dealtmintearea femeia, care e în etate de 56 ani, e voinică și are 6 copii.

Atentatul unei fete de Român. Înaintea curții cu jurați din Vaslui s'a judecat *Joa* trecută procesul fetei *Elisabeta Preda*, din Hârșova, acuzată că a

descărcat șese glonțe de revolver asupra jupânului *Duvăd Perlmutter*. Cele mai multe glonțe n'au nimerit și numai unul l'a rănit pe jidov la frunte. *Perlmutter* era arendaș, cum sunt mulți arendași erei în Moldova, cari își bat joc de bietul popor. *Duvăd* și-a pus ochii pe *Elisabeta* și a desonorat-o. După aceea a părăsit pe *Elisabeta* și și-a luat balabustă după legea lui. *Elisabeta* fu alungată din casa părintească și neavând unde se duce, s'a rugat de jidov să-i dea măcar 200 lei să-și cumpere o mașină de cusut, cu care să-și câștige pâinea, *Duvăd* însă a refuzat-o și a dat-o afară din casă. În desperarea ei a comis apoi atentatul. Jurații din Vaslui au dat verdict negativ, în urma căruia fata fu achitată.

Un om omorât de un bloc de zăpadă. *Mercuri*, primăria din București a dat ordin ca proprietarii său chirașii să curețe zăpada de pe acoperișuri, pentru ca să nu se întâmple vre-o neorocire, cădând blocurile înghețate în capul trecătorilor. Această ordonanță însă nu a fost respectată. Consecința a fost, că *Vineri* un tiner funcționar *V. Römer* de la căile ferate rom. s'a nenorocit. Pe când d-l *Römer* trecea pe bulevardul Academiei, prin fața otelului *Bristol*, de-odată un bloc de gheață se desprinde de la marginea acoperișului și-i cade în cap. *Römer* cade la pământ acoperit de sfărâmurile blocului de zăpadă solidificată. Ridicat de jos nefericitul avea craniul zdrobit. Transportat la spitalul *Colțea*, nefericitul expiră în odaia de gardă.

Moștenire celebră a lui Vartic di Basarabia. La 20 Decembrie st. v. este ultimul termin la *Chișineu*, în care se vor da în cunoștință actele și se vor verifica titlurile moștenitorilor. Sunt 60 de moștenitori și 30 de cereri. Din România vor pleca d-nii *Nicu Nanu*, *Gavril Musicescu*, *Alex. Brăescu* și *C. A. Brăescu*.

Episcopie lipovenescă. Se dă ca sigură scirea că în curând se va înființa în Iași o episcopie lipovenescă. Pentru această înaltă demnitate este desemnat actualul archimandrit de scaun al catedralei din *Cernăuți*. Se scie, că Iașul este cu deosebire centrul lipovenilor și scopiților birjari, de unde s'au ramificat pe urmă în totă țera.

Furnisare. Direcția serviciului de mișcare a. c. f. u. din Clușiu și Arad publică un anunț pentru oferte de lemne de foc, care se poate consulta de cei interesați în biurul camerei de comerț din Brașov. Terminul este pe ziua de 8 respective 12 Ianuarie 1903.

Un pianino de Hoffmann, apröpe nou de tot, se află de vânzare. Detalii se pot afla la administrația fôiei noastre.

Aiurări șoviniste.

D-l Szabó *Jenö*, membru în camera magnaților, care ăce, că el e „greco-catolic maghiar“ și stă în fruntea unei comisiuni, care își are de scop dobândirea limbii ungureșe, ca limbă liturgică în biserică, scie în numărul de la 21 Decembrie al țiarului „*Budapesti Hirlap*“ un articol sub titlul „*Rutvan seu rus maghiar?*“ (*Rutén vagy magyar-orosz?*).

După-cum însuși titlul este un nonsens, așa și cele două colöne de „argumentări“ ale d-lui magnat sunt nisce aiurări. Fiindcă însă d-lui se ocupă incidental în acel articol și de Români, reproducem în traducere câte-va pasaje, drept dovadă despre „logica non sensului“.

„Să judece ori-cine — ăce d-l Sz. — ce bine a rezultat din aceea, că am înlocuit numirea de *valah* cu numirea de *Român*. Poporul de rând n'a îmbrăcat redingota *română*, ci a rămas și pe mai departe „*rumun*“, ori decă vorbia ungureșe, se numea singur „*valah*“. Inteligența din potrivă este cu desăvârșire *română*.“

„În ținuturile maghiare ale diecesei gr. cat. de Oradea-mare sunt șapte protopopiate cu 45.000 de credincioși, din cari numai 4280 nu scie ungureșe. Ade-

vărat, că nu s'au mărturisit de Maghiari, decă aceia, cari nu scie nici un cuvânt romănesc. Numărul acestora însă este destul de însemnat, căci sunt 26.396. Interesul guvernamentului bisericesc valah și al birocrației maghiare se unesc în aceea, că pe acești credincioși maghiari îi prezentă drept *Valahi* maghiarisați. Deosebirea este numai, că cei dintâi se jeluiesc, cei de al doilea se laudă. Amândouă însă sunt minciuni, căci adevărul este, că în Ungaria nu există diecesă gr. cat. care să n'aibă din timpuri imemorabile credincioși maghiari. Se poate dovedi în ceea-ce privește diecesele valahe, că proporția credincioșilor maghiari său cunosătorii de limba maghiară a scăzut, în ultimii 10 ani, ceea-ce se poate deriva de acolo, că autoritatea bisericescă i-a influențat pe cei-ce scieau amândouă limbile, ca să scrie în rubrica limbii materne limba valahă. (Cine a făcut recensământul, ilustrime domnule Szabó? Autoritățile bisericesci?).

„Intreb acum: Unde se poate găsi în diecesele valahe măcar un fragment de inteligență maghiară, care să corăspundă proporției credincioșilor, cari nu scie numai ungureșe? Nicăiri. Etă rezultatul întroducerii modei *române*!“

D-l Szabó regretă, precum se vede din cele mai de sus, că în inteligența română nu se găsesse renegați, ca la *Ruteni*, și că generația cultă eșită chiar din sinul poporului din părțile acelea, unde limba română a început să fie uitată, se mărturisesc de română. Ce să-i faci însă, decă sentimentul de rasă este mai puternic, decă toate momelile puterii! Ce să-i faci clasei aceleia inteligente, care chiar decă a fost educată la școle maghiare, n'a putut fi mistificată în așa măsură, încât să tăgăduască adevărul!

De-altmintearea d-l Szabó, în loc să bată apa în piua, mai bine ar face să cetească cartea lui *Czirbusz*, după care convingându-se de adevăr, poate ar găsi, că și străbunii săi au fost Români, și că d-sa va fi poate descendentul aceluia preot din *Hajdu-Dorog*, despre care în șematismul de la 1819 al diecesei *Muncaciului* se sciea: „*Parochus pro parte valachica D. Basilus Szabó*“.

Din comitatul Solnoc-Dobăca.

(Reflexiuni la articolele „Gogorițe istorice“.)

Onorate D-le Redactor!

Cetind în Nr. 250 al „*Gazetei Transilv.*“ sub titlul „*Gogorițe istorice*“, de altminteri foarte nimerit intitulat, o reproducere din nou născutul țiar maghiar „*Népszövetség*“, m'a cuprins o mirare vădând, cum iubiiții noștri compatrioți se încercă în toate chipurile a nega originea noastră latină. După ce se vede cumcă cu *Réthy*, *Hunfalvi* etc. compatrioții noștri nu se pot îndeajuns ferici, se încercă acum noi născuții istorici maghiari a merge și mai departe și a ne reduce originea noastră până la înrudirea cu poporul său cuiesc și în fine cu cel maghiar: „*A székely és oláh nép fajrokonása*“ și „*a magyarok és az oláhok rokonszarmazása*“. Savantul istoric de la *Hodmezövészvárhely* își sparge capul cu întrebarea, că de unde și de la cine se derivă *Români*, după-ce nice că se pot identifica cu *Dacii*, nice cu *Romani*??! Și ajunge la concluziunea cumcă *Români* sunt descendenți ai poporului albanez, ce locuia în regiunile *Caucasului*; va să ăică suntem descendenți ai acelei rase, care descinde din tulpina popoarelor *huno-schite*.

Depriș fiind cu atari absurdități, probabil că precum alți cetitori ai „*Gazetei Transilvaniei*“ așa și eu treceam la ordinea ăilei asupra acestor „mistificări istorice“, decă nu cumva anonimul istoric atât de interesant, nu s'ar fi provocat pentru argumentarea slăbuțelor sale aserțiunii istorice la comuna romănescă „*Fellak*“ din comitatul *Solnoc-Dobăca*. „*Valahii* — ăce savantul anonim — despre care se face amintire în cronică lui *Nestor* a fost un popor de păstori și a fost cunoscut în Orient sub numirea de „*fellah*“, er mai târziu și la noi cu încetul sub numele de „*Valah*“, er în o notă separată adaugă „Poporul agricultor și de păstor la *Arabi* până în ziua de astăzi se numesc „*fellah*“ în opoziție cu luptătorii *bedui*: în comi-

tatul *Solnoc-Dobăca* și astăzi există o comună valahă cu numele „*Fellak*“. Din nota prezentă apare cumcă scriitorul de la *Hodmezövészvárhely* numirea de „*fellak*“ a comunei „*Szászfellak*“ din comitatul *Dobăca* o identifică cu cuvântul „*fellah*“, vrând prin acesta a dovedi cumcă această numirea și-a căpătat-o comuna acesta de la acel popor de păstori cunoscut în Orient sub numirea de „*fellah*“, er mai târziu imigrat în acest ținut sub numirea de „*Valah*“.

Pentru-ca de-o parte on. public cetitor, er de altă parte savantul istoric de la *Hodmezövészvárhely* se convingă, că pe ce slăbuțe argumente se basază aserțiunile sale, pentru a dovedi că *Valahii* să derivă din aceea rasă albanesă din ținutul *Caucasului*, care descinde din tulpina popoarelor *huno-schite*, voi face o schiță monografică a comunei *Feleacul-săsesc* (*Szász fellak*) după datele ce le am la dispoziție.

Comuna *Feleacul-săsesc* (*Szász fellak*) este o comună mică, care după recensământul cel mai nou numără 655 de suflete, între cari 553 suflete români, 84 maghiari și 18 jidani. Se află la o distanță de 40 k-m. de la capitala comitatului *Solnoc Dobăca*, va să ăică de la *Deșiu*, situată pe nisce coline. Jur împrejur acesta comună este încunjurată cu păduri și tradițiunea spune, cumcă însași comuna ca atare a fost fondată în mijlocul unor păduri de o mărime gigantică. Esistența ei se începe cam pe la anul 1364 și o vedem sub numirea de „*fellak*“, „*fenlok*“, „*feleacul român*“ și „*feleacul maghiar*“ („*magyar és oláh fellak*“). Actele tradiționale spun, cumcă această comună a fost fondată din partea *Sașilor*, de unde și-a și căpătat mai târziu numirea de „*Szász fellak*“.

(Va urma)

„La cestiunea învățătorilor din Sălagiu“.

Părintele Ștefan Szabó din Cătelul ungureșc ne trimite un răspuns mai lung la reflexiunile publicate sub titlul de mai sus în „*Gazeta Transilvaniei*“. Părintele Szabó spune, că d-sa a fost preot în comuna *Valcăul românesc*, pe timpul când se ăice, că a fost gonit din acea comună învățătorul. Apoi continuă:

„Din tot comunicatul numai atăta este adevărat, că la respectivul învățător ca la mulți alți preoți și învățători s'a făcut perchișiție pentru „*Memorand*“ și „*Republică*“, însă nu la intrigile și denunțările cui-va, ci din indemnul propriu al preotului, care nu este adevărat, că s'ar fi dus în persoană la perchișiție cu 8 gendarmi, și prin urmare nici nu l'a putut amenința cu vorbele, ce i-se atribue, ci a trimis numai doi gendarmi la perchișiție, și atăta. Învățătorul n'a avut de suferit nimica pe urma acelei investigații.

„Învățătorul respectiv a plecat din acea comună doi ani după-ce se îndepărtase d-l Szabo, prin urmare nu este adevărat, că l'ar fi persecutat și gonit d-l Szabo, căci mai sunt și alte împrejurări, cari îi alungă pe bietii muritori dintr'un loc în altul, nu numai „*bună-voința*“ satirisată a clerului“.

Literatură.

A apărut „*Almanachul*“ societății „*Petru Maior*“ *Budapesta* 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 pagini. *Prețul 4 corone*. Se află de vânzare la *Tipografia A. Mureșianu* cu prețul indicat, plus 35 bani porto.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 20 Decembrie.

H. Europa: *Mannheim*, *Viena*; *Nebesky*, *Putna*; *Gebhardt*, *Covasna*; *Andrasofsky*, *Clușiu*; *Haas*, *Cinc-biserici*; *Ferenreich*, *Cs. St. Imre*; *Durkó*, *Torda-Koppand*.

Orient: *D-na Kapitány*, *Gyertyamos*; *Mărăuț*, *Ploiești*, *Benedek*, *Pesta*.

București: *Schick*, *Pesta*; *Weiser*, *Viena*.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

Călinarul Plugariului.

A apărut și se poate procura de la tipografia A. Mureșianu — Brașov, „Călinarul Plugariului“. Prețul, cu porto, 25 cr. (50 bani).

Acest călinar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obișnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele poștale, scala timbrelor, Măsurile, tîrgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților români.

În partea literară vedem portretul bine reușit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, *Rugăciune* (poesie) de M. Eminescu, *Restignirea lui Isus*, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Să-l urmărim“). *Călugărenii* (poesie) de C. Sandu, *Cinci într-o păstăie* (poveste de Andersen), *Lulea lui moș Radu*, *Legenda pământului și a muncii*, de Dim. Dan, „*Al mai tare om din lume*“ (poesie în dialect bănățenească) de regretatul tîner poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine reprezentată prin următoarele articole: „*Dușmanii economiei*“ de Ioan Georgescu; „*Plantarea pomilor*“ de A. Boldor, „*Causele de ce sîmănăturile sunt rele*“ de N. H. Vechiulescu, „*Insecte stricacioase pomilor și viilor*“, „*Ce plătesce banul și cum îl crutăm noi?*“

După partea economică urmează pe mai multe pagini diferite „*povești*“, apoi „*Diverse*“ și în fine „*Anecdote și Glume*“.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțuri.

Cursul pieței Brașov.

Din 20 Decembrie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vînd.	18.94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleond'ori.	19.04	„	19.07
Galbeni	11.20	„	10.30
Lire turcesci	21.40	„	21.50
R. ble Rusesci	2.54	„	—
Mărci germane	117.25	„	—
Seris fonc. Albina 5%	101.00	„	102.00

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 17 Decembrie 1902.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	30
„	Grâu mijlociu	13	20
„	Grâu mai slab	13	—
„	Grâu amestecat	9	60
„	Săcară frumosă.	8	80
„	Săcară mijlocie.	8	60
„	Orz frumos	7	25
„	Orz mijlociu	7	20
„	Ovăș frumos.	6	40
„	Ovăș mijlociu	5	25
„	Cucuruz	11	—
„	Mălaiu (mei)	8	—
„	Mazăre.	17	—
„	Linte	15	—
„	Fasole	17	—
„	Sămînță de in	24	—
„	Sămînță de cânepă	7	50
„	Cartofi.	1	30
„	Măzărice.	—	—
1 kilă	Carne de vită	96	—
„	Carne de porc	1	64
„	Carne de oaie	64	—
100 kil	Său de vită proaspăt	44	—
„	Său de vită topit	4	—

Tîrgul de rîmători din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 16 Dec. n. de 26,301 capete, la 17 Decembrie au intrat 332 capete și au eșit 798 capete, rămînînd la 18 Decembrie n. un număr de 25,835 capete.

Se notează marfa ungurescă: veche grea dela 110—111 fil. tînără grea dela 114—115 fil., de mijloc dela 114—115 fil. — *Sărbescă*: grea 110—112 fil., de mijloc 108—110 fil., ușoră 106—108 fil. kilogramul.

ANUNCIURI
(inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrierilor administrației. În cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădere, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Adm. istr. „Gazetei Trans.“

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Decembrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.10
Renta de corone ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	91.00
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	98.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonuri rurale ungare 4%	201.00
Bonuri rurale croate-slavone	156.50
Impr. ung. cu premii	101.35
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	101.20
Renta de argint austr.	120.70
Renta de hârtie austr.	100.40
Renta de aur austr.	92.25
Losuri din 1860.	159.30
Acții de-ale Băncii austro-ungare	15.50
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	706.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit	669.00
Napoleond'ori	19.06
Mărci imperiale germane	117.02 1/2
London vista	239.22 1/2
Paris vista	95.12 1/2
Rente austr. 4% de corone	95.25
Note italiene	—

Bursa de Bucuresci

din 17 Dec. 1902.

Valori	Doz. bîndă	Scad. cup.	Cu ban/ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	98.78
„ „ Impr. 1892	5%	Jan.-Iul.	100.00
„ „ din 1893	5%	„	100.00
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	—
„ „ Impr. de 32 1/2 mil.	4%	Jan.-Iul.	87.1/2
„ „ Impr. de 50 mil.	4%	„	57.3/4
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4%	„	88.1/2
„ „ Impr. de 45 m. 1891	4%	„	88.00
„ „ Im de 120 mil. 1894	4%	„	88.00
„ „ Impr. de 90 mil. 1896	4%	„	86.1/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6%	Mai-Nov.	86.1/4
„ Casei Pensiuilor fr. 300	10%	„	—
„ comunei Bucuresci 1883	5%	Jan.-Iul.	—
„ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—
„ „ din 1883	5%	Jan.-Dec.	—
„ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	—
Serisuri fonciare rurale	5%	Jan.-Iul.	100.5/8
Seris. fonciare rurale din 1890	4%	„	90.1/2
„ „ urbane Bucuresc	5%	„	89.1/2
„ „ Iași.	5%	„	82.00
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„	—
V.N.	—	—	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	50%	150 v.	—
Banca Națion. ult. div. 86.	50%	intr. v.	—
Banca agricolă.	50%	150 v.	242.00
Dacia-România ult. div. 35 lei	20%	intr. v.	247.00
Naționala de asig. ult. div. lei 43	20%	„	135.00
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	25%	„	357.00
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	25%	„	392.00
Soc. rom. de hârtie ult.	10%	„	—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 l.	100%	„	—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200%	„	—
„ „ 2 em. u. d. 0	1000%	„	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300%	„	—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 l.	100%	„	—
Societ. p. constr. de Tramax	200%	„	—
20 franci aur	—	„	—
Fabricile Unite de gaze.	12%	„	—

Scompturi:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansuri pe efecte	6%	P. tersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	5%
Casa de depuneri	5 1/2%	Belgia	3%
Londra	3%	Elveția	3 1/2%
Viena	3 1/2%	—	—

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 17 Dec. 1902

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogram
Grâu Bănățenesc	80	8.95
Grâu dela Tisa	80	8.25
Grâu de Pesta	80	8.30
Grâu de Alba regală	80	—
Grâu de Bácska	80	—
Grâu ungueresc de nord	80	—
Grâu românesc	80	—

Sămînțe vechi ori nouă	Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogram
Săcară	nutreț.	70-72	6.65
Orz	de rachiu	60-62	6.50
Orz	de bere	62-64	5.85
Orz	de bere	64-66	5.65
Ovăș	—	—	—
Cucuruz	bănățen.	75	—
Cucuruz	alt soi	73	—
Cucuruz	—	—	—
Hirșcă	—	—	5.50

Produse div.	Soiul	Cursul
Săm. de trifoiu	Luțernă ungar.	dela 52. — până la 58. —
„	„ transilvană	—
„	„ bănățenă	—
„	„ roșie	55. —
Ulei de rapiță	rafinat dublu	—
Ulei de in	—	—
Unsore de porc	dela Pesta	70. —
„	dela țără	70.50
Slănină	svântată	55. —
Prune	din Bosnia	17. —
Lictar	Slavon și Serbia	—
„	din Serbia în s.	—
Nuci	slavon nou	—
Gogoși.	sărbesc	—
Miere	din Ungaria	—
„	unguresc	—
„	sărbesc	—
Cărnă	brut	—
Spirt	Drojdiute de s.	—

Cursul losurilor private

din 16 Dec. 1902.

	oump.	nde
Basilica	18.40	19.40
Credit	434. —	438. —
Clary 40 fl. m.	187. —	200. —
Navig. pe Dunăre.	—	—
Insbruck	87. —	89. —
Krakau	76. —	78. —
Laibach	75. —	78. —
Buda	180. —	200. —
Salm	242. —	246. —
Salzburg	76. —	77. —
St. Genois	250. —	270. —
Stanislaw	77. —	81. —
Trientine 4 1/2% 100 m. c.	428. —	438. —
„ „ 4% 50	12.25	44.25
Waldstein	68. —	71. —
„ de 10 franci	82. —	85. —
Banca h. ung. 3%	—	—

Dr. univ. med.
Fritz Hubbes
fost asistent la clinica
Universității c. s. r. din Graz.
Specialist
pentru boțele de urechi, nas, gât precum și pentru boțele de piele și esterne.
Orele de ordinațiune:
dela 10—12 a. m. și 3—4 p. m.,
în fie-care zi.
Din 26 Decembrie 1902 în
Str. Orfanilor nr. 18 (parterre).
785,1—10)

Fabricat indigen!
Kleinoscheg „Trilby“
Șampanie escelentă
din Fabrica de Șampanie în Budafok a
Fraților Kleinoscheg
furnizorii curții ces. și reg.
Deposit: ALFRED KAMNER Brașov,
Magazin de delicatose.

Sz. 12027 - 1902.

Arverési hirdetés.
Radu V. Irimie ó-toháni lakos végrehajthatóak Radu G. Lintia szl. Moldován ó-toháni lakos végrehajthatást szenvedett elleni végreh. ügyében a kérelem következtében a végrehajtási arverés 490 kor. tőkekövetelés és ennek 1893. évi augusztus hó 26-ik napjától járó 5% kamatai, 355 kor. 80 fillérben perbeli végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 21 kor 50 fillér és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett, az 1881. LX t. cz. 144 §. alapján és a 146. § értelmében a braszói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbíró) területén levő Ó-Sinkán fekvő, az ó-sinkai 995 sz. tjkvben 341/2, 342/1 b. hrsz. ingatlanra 338 kor., 2981, 2982/1 hrsz. ingatlanra 9 kor. 3493/1 hrsz. ingatlanra 13 kor., 5761 hrsz. ingatlanra 13 kor. 6188 hrsz. ingatlanra 7 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1902-ik évi december 30 ik napjának d. e. 9 órája Ó-Sinka községbe tüzetik ki.
Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 novem 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az 1881 é. december hó 6-án 39415/1 M. sz. a. kelt rendeletben előirt módon a fogarasi kir. adóhivatalnál, mint bírói leteti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámíttatni.
Az ezen árverési hirdetés kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint tjkvi hatóságnál és az Ó-Sinka község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt tjkvben feljegyeztetni, ezen árverési hirdetés egy példánya a bíróság hirdetésnyi táblájára kifüggesztetni, továbbá kifüggesztés végett az árverési feltételek pedig megtekinthetők végett egy-egy példányban Ó-Sinka község elöljáróságának, nemkülönben ezen árverési hirdetés egy-egy példánya Uj-Sinka, Ohába, Persány szomszédos községekben a helybeli szokás szerint azonnali közrőzés végett a nevezett községek elöljáróságához megküldetni rendeltetik.

Ezen árverési hirdetés az egyidejűleg megállapított árverési feltételekkel együtt az 1881. évi LX. t. cz. 153. §-sa intézkedéséhez képest a keresetre hozott első végzésre előirt szabályok szerint megküldetni rendeltetik.

Miről érdekeltek értesítettek.
Fogarasi, 1902 évi október hó 3-án
A kir. bíróság, mint tjkvi hatóság
Schupiter,
kir. albiró.
783.1—1